

Rozsah grafických prací:

Diplomní práce bude obsahovat zejména:

Situaci širších vztahů - centrum Brna s vyznačením problematických „prázdných míst“.
Nástin základní typologie městských „proluk“ a principy vhodného postupného dotvoření (schémata, texty).

Případovou architektonicko-urbanistickou studii dostavby vybrané „proluky“ - bude doložena situací (cca 1:500), charakteristickými půdorysy domu (1:200 nebo 1:100), řezy (1:200 nebo 1:100), ortogonálními a perspektivními pohledy a modelem.

Stručnou průvodní zprávu s vysvětlením ideje návrhu a se základními plošnými a objemovými ukazateli řešeného domu.

Seznam odborné literatury:

Architecture of Change : Sustainability and Humanity in the Built Environment . Edited by Kristin and Lukas Feireiss. Berlin : [s.n.], 2008. 304 p. ISBN 978-3-89955-211-9.

HERTZBERGER, Herman. Přednášky pro studenty architektury. 1. české vyd. Dolní Kounice: MOX NOX, 2012, 287 s. ISBN 978-80-905064-0-4.

GEHL, Jan. Města pro lidi. 1. vyd. Brno: Partnerství, 2012. 261 s. ISBN 978-80-260-2080-6.

NEUFERT, Ernst. Navrhování staveb. 2. české vyd. Praha : Consultinvest, 2000. 618 s. ISBN 80-901459-6-6.

SITTE, Camillo. Stavba měst podle uměleckých zásad. 1. vyd. Praha: ARCH, 1995, 111 s. ISBN 80-901-6081-6.

ZUMTHOR, Peter. Promyšlet architekturu. 2., doplněné vyd. Překlad Magdalena Štulcová. Zlín: Archa, 2013, 103 s. aArchitektura (Archa). ISBN 978-80-87545-24-9.

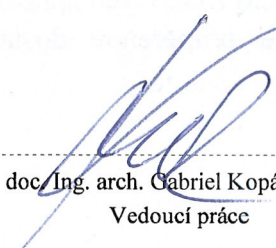
Termín zadání diplomové práce: 23. 2. 2015

Termín odevzdání diplomové práce: 18.5.2015

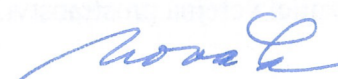
Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Eva Horáková
Student(ka)

doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.
Vedoucí práce

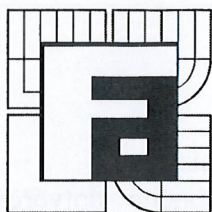
doc. Ing. arch. Antonín Novák
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 23. 2. 2015

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
Děkan

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta architektury
Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce: FA-DIP0024/2014 Akademický rok: **2014/15**
Ústav: Ústav navrhování
Student(ka): **Bc. Eva Horáková**
Studijní program: Architektura a urbanismus (N3501)
Studijní obor: Architektura (3501T002)
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.**
Konzultanti diplomové práce:

Název diplomové práce:

Ztracená místa uvnitř Brna - architektonicko-urbanistická studie

Zadání diplomové práce:

Nospace - neměsto - nemísto - urbánní lada - proluky a další prázdné plochy ve městě, nevyužívané tak jak by mohly, nesloužící plně obyvatelům ani návštěvníkům, jsou častým problémem mnohých měst, a přestože se to na první pohled nezdá, jsou drobnými kaňkami i na jinak vcelku přívětivém obrazu centra města Brna.

Na základě předdiplomní práce, která se věnovala analýze těchto míst v brněnském historickém jádru a navazujících prostorech, vytipujte jedno z takových „prázdných“ míst a na něm demonstруйте možnosti postupné revitalizace, navrhnete přiměřenou dostavbu městským domem a řešte navazující veřejná prostranství.

Průvodní zpráva

No space – ztracená místa uvnitř Brna

architektonicko – urbanistická studie

diplomní projekt

Anotace

Diplomní práce se zaměřuje na uvedení do problematiky proluk v soudobém městě. V úvodu práce je definována obecná typologie proluk, na kterou navazuje strategie možných využití potenciálu proluk při jejich postupném přerodu na veřejné prostory před jejich případným zastavěním. Práce je rozdělena na 3 oddíly - analýzu, strategii a případovou studii. Část analýzy se zaměřuje na proluky širšího centra Brna a jejich zařazení dle typologie. Část strategie je popsána formou jakési „lékárničky“ k tomuto účelu vytvořené. Část případové studie se zabývá možnými principy dostavby vybrané proluky, a to městskými domy na proluce po bloku domů v ulici Veselá.

Klíčová slova

Brno, městské centrum, proluky, problematika a potenciál proluk, strategie, veřejný prostor

Diplomní práce je rozdělena na 3 hlavní části – analýzu, strategii a případovou studii.

Část analýzy projektu slouží jako úvod do problematiky proluk ve městech. Dělí se na několik oddílů, představuje mapu proluk Brna, typologii proluk a její závěry vyplývající z předdiplomního projektu.

Část strategie navazuje na analytickou část. Tento oddíl se snaží najít možnosti strategií pro proluky a prázdná místa, a to formou hledání nějakých jednoduchých obecných postupů na rozvinutí potenciálu a řešení problematiky proluk ve městech. Strategie je rozdělena na dva přístupy, na jakousi „lékárničku pro proluky“ a na obecné principy obnovy proluky dle jejich polohy ve městě. Lékařnička i principy obnovy jsou vysvětleny na možnostech řešení typových proluk.

Část případové studie se zabývá obnovou vybrané proluky po bloku domů na ulici Veselá. Práce se zabývá hledáním možností zástavby dané proluky domy městského charakteru a analýzou nejlepší využitelnosti daného prostoru s představením různých typů investorů a z toho vyplývajících funkčních řešení domů pro zachování maximální diverzity městského prostoru.

Úvod – proč proluky?

V dnešní době, kdy již rozrůstání měst do okolní krajiny přestává být trvale udržitelné, je potřeba hledat jiné možnosti potenciálního městského rozvoje. V tomto směru vidím možnosti růstu přímo v centrech měst, a to v rámci proluk a jiných nevyužitých prostor, ve kterých by se daly najít nenaplněné kapacity budoucího městského rozvoje. Na prolukách mi také přijde zajímavé, že jsou vlastně kusem naší historie, která by se měla promítnout v jejich možném využití.

Analýza

Pro analytickou část této práce věnované městu Brnu jsem si stanovila oblast brněnského širšího městského centra, kde jsem mapovala proluky. Podkladem mi, kromě vlastních procházek, byly mapy Brna z roku 1858 a roku 1906. Tyto historické proluky byly vloženy do soudobé mapy Brna. V tomto určeném širším městském centru se nachází celkem více než 63 proluk. Kdyby součet zastavěných ploch a těchto historických proluk tvořil dohromady 100% plochy, potom by tyto proluky zaujímaly plochu 11,5%. Je však více než zřejmé, že ne všechny vyobrazené proluky je možno brát jako rezervy městského stavebního rozvoje. Některé již zastavěny ani být nemohou, takže reálná plocha je menší. Tyto proluky jsou tak skutečně spíše místy s pamětí.

Potenciál proluk vidím v tom, že se ve většině příkladů jedná o nevyužitou kapacitu města, a to nejen k budoucí zástavbě, která se již nebude moci rozšiřovat mimo hranice měst. Výhodou a možností proluk je i jejich využití ve prospěch veřejných prostor. Zpravidla se jedná o prostory chybějících domů v souvislé zástavbě, které by měly dostat šanci být aktivně využívány obyvateli bydlicími v bezprostřední blízkosti. Dle mého názoru by této využitelnosti mohlo být docíleno zlepšenou udržitelností prostoru. Ta má vliv na bezpečnost místa a také celé lokality, zatraktivněním sousedství se může zvednout poptávka po bydlení, a celé místo je tak ekonomicky lépe hodnocené potencionálním investory. Předpokládejme, že po budoucím zastavění proluky novou stavbou by se původně nově vzniklé, avšak nyní již rozběhlé aktivity mohly přesunout do nejbližších volných prostor v okolí a celá interakce by tak mohla dále fungovat a oživit další prostory a oslovit více lidí. Je však pravda, že město nemá neomezené možnosti se rozšiřovat ani ve svém centru. Taktéž není pravda, že více veřejných prostor znamená lepší veřejný život a prosperitu města. Samotné veřejné prostory nestačí. Raději kvalita než kvantita. Věřím však, že drobné intervence ve veřejném prostoru mohou podnítit lidi, aby se začali aktivněji zajímat o své okolí, žádali hodnotné změny a více využívali veřejný prostor.

Strategie

Tato část práce se zabývá hledáním možností strategií pro proluky a prázdná místa, a to formou hledání nějakých jednoduchých obecných postupů na rozvinutí potenciálu a řešení problematiky proluk ve městech.

Dělí se na dvě paralelní strategie, které je však možné a vhodné kombinovat dohromady: jakou si „lékárničku“ pro proluky a principy obnovy proluk dle jejich polohy ve městě.

Případová studie

Pro návrhovou část projektu jsem si vybrala proluku na ulici Veselá. Jedná se o proluku po bloku domů, která má v kontextu města poměrně velkou rozlohu a rozhodně má potenciál k zástavbě. Na proluku je sice vyprojektován projekt Janáčkovy filharmonie, nicméně projekt zpracovaný v této práci se snaží najít alternativu využití tohoto místa a to doplněním městského bloku městskými bytovými domy, které by odpovídaly funkčnímu rozvržení historického jádra města a současně přinesly větší diverzitu.

Současný stav

Parcela po chybějícím bloku domů se nachází na rohu ulic Besední, Skryté a Veselé. Místo přiléhá k současnému bloku domů, který je v současné době pohledově a prostorově neukončen. Místo v

současnosti slouží jako parkoviště v centru města. Terén na parcele je ve sklonu, výškový rozdíl dělá 1,85 m. Místo je orientováno na jih.

Místo se nachází v centru města, jedná se v podstatě o jednu ze spojnic vnějšího města skrz okružní třídu, konkrétně park na Špilberku a ulici Husovu do centra města. Ulice Veselá vede paralelně s ulicí Českou a je spojnicí Joštovy třídy a Dominikánského náměstí.

Stávající objekty v okolí jsou především bytové domy městského typu s obchodním parterem. Ze směru okružní třídy však místo úzce sousedí s Besedním domem a Pražákovým palácem Moravské galerie. Přes ulici Skrytou a přilehlý veřejný prostor se nachází hotel Internacional, jeden z významných zástupců bruselského stylu, který významně ovlivňuje urbanistické vazby v okolí.

V dnešní době slouží ulice Veselá především chodcům a ulice Besední a Skrytá jsou využívány jako přístupy pro parkování a to nejen na parcele samotné, ale i jako přístup do parkovacích garáží pod sousedním hotelem Internacional. Z hlediska pěší dopravy se jedná o důležitou spojku mezi parkem na Špilberku a centrem města. Chodník a schodiště ve veřejném prostoru mezi hotelem Internacional a parcelou překonávají výškovou úroveň centra a ulice Husovy.

Práce si neklade za cíl postavit na proluce nový dům, nýbrž se spíše snaží najít strategii optimálního využití této parcely při zachování urbanismu historického centra. Východiska vidím v rozdělení parcely na menší části a s doplněním místa menší zástavbou více soukromých investorů a skupin jako třeba i co-housing a baugruppe. Tyto mají potenciál místu přivést diverzitu, rozmanitost architektury i obyvatel.

Ozn.	Charakteristika využití území	Výměra plochy [m²]	Zastavěná plocha [m²]	Hrubá podlažní plocha [m²]	HPP nadzemních podlaží [m²]	HPP bydlení [m²]	HPP obč. vybav.[m²]	HPP park. [m²]	IZP	IPP	Počet byt. jednotek	Prům. plocha bytu [m²]		Počet obyvatel	Počet odstavných stání	Počet parkovacích stání
												hrubá	čistá			
A	Dům A	285,4	285,4	2568,6	1712,4	1427,0	0,0	1141,6	1,0	6,0	18	79	59	40	23	0
B	Dům B	262,0	262,0	1572,0	1572,0	1310,0	262,0	0,0	1,0	6,0	14	94	70	31	18	4
C	Dům C	154,9	154,9	929,4	929,4	774,5	154,9	0,0	1,0	6,0	5	155	116	11	6	2
D	Dům D	246,5	246,5	1479,0	1479,0	1232,5	246,5	0,0	1,0	6,0	7	176	132	15	9	4
E	Dům E	135,8	135,8	950,6	950,6	814,8	135,8	0,0	1,0	7,0	4	204	153	9	5	2
F	Dům F	211,9	211,9	1483,3	1483,3	1271,4	211,9	0,0	1,0	7,0	13	98	73	29	16	3
G	Dům G	267,8	267,8	2678,0	1874,6	1606,8	0,0	1071,2	1,0	7,0	25	64	48	55	31	0
V	Vnitroblok	828,7	828,7	4143,5	1657,4	0,0	0,0	4143,5	1,0	2,0	0	-	-	0	0	0
Σ		2393,0	2393,0	15804,4	11658,7	8437,0	1011,1	6356,3	1,0	4,9	86	98	74	189	108	15